

דודן (ויקטור לאנו) ודודנית (מארי כריסטין בארו) כאמכתייה עקרת-בית מדופרסת? גבר מתוסכל?

היום מפיצי הסרטים מלשם סכומים נכבדים מדי עבור מוצרים שמעבר לים, אפילו הם מצטיינים, כי כשיגיעו ליבשת כל האפשרויות, האפשרות היחידה שתהיה פתוחה לפניהם תהיה בתי-הקולנוע הקטנים לאינטלקטואלים בניו-יורק, סן-פרנציסקו ולוס-אנג'לס. וזה עדיין לא עסק. אבל כידוע, לכל כלל יש גם יוצא מן הכלל. והיוצא מן הכלל האחרון הוא סרט בשם דודן, ודודנית (שייקרא בארץ, כא-שר יוצג בקרוב זוגות נשואים). סרט נעדר כוכבים, של במאי בלתי-מוכר, המטפל במציאות צרפתית ביותר, סרט שהוצא לשוק האמריקאי בדחילו-וברחימו, וראו זה פלא. השיג את כל מתחריו הנכבדים המוצגים במקביל לו בניו-יורק ובחוף המערבי. למרות שהוא עדיין מוצג בתי-הקולנוע ספר-רים, עלתה הכנסתו על מיליון דולר, שי הוא סכום אגדי ממש לסרט מיובא. ההצלחה היממה את המפיצים עדיכדייך שהחליטו לחרוג מחוג הברזל, ולהפיץ את הסרט גם בערים אחרות של אמריקה, עם תרגום בגוף הסרט, מתוך אמונה שלשפה הצרפתית יש חלק גדול בהצלחה. ובינתיים כבר מסתבר שהסרט מועמד לפרס

שחקנית מארי-כריסטין בארו בעיקבות הדוד והדגול

קשם, על אפם וחמתם של כל הסוככים אותם, זה כבר מעניק לעקרת-הבית המ-דופרסת ולגבר המתוסכל, אשר חשו עצמם קבורים סופית אחרי גיל 30, קרן של תיקוה. אולי לא הכל אבוד, והאווירה המישפחתית, השיחות, ההבעות, התחושה, הם אמיתיים ונכונים כל-כך, עד שאי-אפי-שר שלא לחוש מעט מן האושר שעל המסך, גם בתוך אולם הקולנוע.

להתחיל בן 50. האיש האחראי ליצי-רת חווייה זו הוא אדם כימעט-אלמוני ב-שטח בימיו הקולנוע. שמו ז'אן-שארל טא-קלה, והוא היה במשך שנים אחד המב-רים הפעילים בעיתונות הצרפתית. הפך מאוחר יותר לתסריטאי וכתב בין השאר את הגיבורים עיפים, חפשע אינו משתלם, והצעדה הארוכה. 15 שנים כתב עבור אח-רים, עד שהחל לעשות סרטים קצרים ב-עצמו. ועתה, למרות שהוא נחשב כבמאי מתחיל (זוגות נשואים הוא סרטו השני בסך-הכל), הוא עבר כבר את גיל ה-50. ואולי בשלות זו, היא שמעניקה לסרט את ממדיו, את איפוקו ואת צניעותו הכ-ר. בשת, "כל מה שמעניין אותי בקולנוע", הוא טוען, "הוא הצגת אותם צדדים של החיים המרתקים אותי במיוחד: המגו-תך, השברירי והאבסורדי שבהם". וכאשר נש-אל על-ידי עיתונאים, שהצביעו על העו-בד שהסרט כולו מסופר בגוף ביטוי ברור, שדעתו של הבמאי תבוא לידי ביטוי ברור, מה הוא חושב על גיבוריו, משיב טאקלה: "אני מנסה להתבונן בכל מה שקורה להם מנקודת-המבט של מי שאינו מתייחס בר-צינות למאומה — ועם זאת רציני בכל".

לאנו ובארו ב"זוגות נשואים" אוטופי? לא-מעשי?

הפירות האסורים. בנקודה אחת היא טאקלה רציני מאד — בבחירת השחקנים. ואכן, זוהי בחירה מופת. אין כאן כוכבים, כי אסור שלדמויות המופיעות בסרט יהיה דימוי קודם בעיני הקהל. עם זאת, הרבי-עייה הראשית היא יוצאת-מן-הכלל, דווקא משום שהיא מסוגלת להעביר את תחושו-תיה אל הקהל בלי מאמץ, בעצם אישיותם הניצבת מול המצלמה. מארי-כריסטין בא-רו, אחייניתו של גדול שחקני הבמה הצ-רפתית, ז'אן-לואי בארו, נישאה במבט זהר המפיץ סביבו אור וחום תמימים; ויקטור לאנו, שחקן-מחזאי שקרנו עולה באחרונה במהירות, משלים לצידה את הוגו הרומנטי שאינו מתבייש באושרו, ואילו מארי-פראנס פיזיה והומר גי מארשן, בתור שני הספתיים הנעובים, מצליחים לשלב את הי-תשוקה של מי רוצה להחמיץ ולו אחד, רות האסורים וחושש להחמיץ כל אחד, עם חוסר-הבטחון של מי שזקוק תמיד לכתף כדי להישען עליה.

החיים אינם כאלה? ייתכן מאד. בעיות מסוימות מחליקות הצידה בקלות גדולה מדי, כמו למשל בעיית הילדים? אמת ויציב. יחד עם זאת, זהו הסרט הראשון מזה זמן רב מאד שמביע את אמונתו במין האנושי, שמתאר את צאצאי אדם וחווה באהדה ובאהבה, למרות כל חסרונותיהם (ואין צל טאקלה אנשים מושלמים). שר-משיכה מן הצופה את הבושה שבבעצם היותו בן-אדם. ושטיפת-נישמה שכזאת היא ברכה, בימים טרופים אלה.

אל המיטה. בעלה של מארתה ואשתו של לודביק אינם מבינים בדיוק מה קורה. כל מה שמוכן להם הוא שהם עומדים להי-עזב לאנחות, וכל אחד מהם, על-פי דרכו, מנסה להיאחז במה שיש לו. אלא שהלחי-צים, הרמוזים, הלחישות והטרונות שלהם ושל שאר בני-המישפחה, המושמעים מדי אירו, דוחפים את מארתה ואת לודביק להשלמת מערכת-היחסים שלהם — אל המיטה. וכל מי שהתרגל לראות בסצינות אהבה גופות עירומים מתגוששים ומיעים, שעה שפסיקהול משמיע גניחות וחירחורים של פילים מזדווגים, יגלה כאן לפתע אה-בה הקשורה בחדווה ובעליצות, בהנאה מחייכת ובסיפוק עמוק, מעין הכתרה מוש-למת של כל מה שהיה בין בני-הזוג קודם. כל זה יכול בהחלט להיראות אוטופי, לא מעשי, לא מהפכני וללא תודעה פולי-טית. גם זה נכון, בלי כל ספק. אולם עצם העובדה שמדובר כאן באנשים פשוטים, שאינם רוצים מאומה פרט לאושר האישי שלהם, ומשום שהם מסתפקים בכך והם עיקביים בדרישותיהם, הם משיגים את מבו-ר

חר שהוא דוגל בעיקרון שיש להחליף מיקצוץ כל שלוש שנים, כדי לחוות מכסי-מום של חוויות בחיים. רעיותו היא אדרי-כלית-גנים עם התקפות-דיכאון ומשברים נפשיים שבאופנה, הנהגת מדי-פעם להס-תגר במרפאה ולעבור טיפול בשינה. כדי להרגיע את עצביה. מארתה ולודביק, שני העוגנים השלווים בשתי המישפחות, נפגשים תחילה בא-רץ, מטיילים על האופנוע שלו בחיק הים בע, נפגשים אחר-כך בהפקות-הצהריים כדי לבלות שעה קלה יחדיו, יוצאים לטי-בול יחד בבריכת-שחייה, צועדים לאורך השדרות, ומה שקורה ביניהם הוא הצ-טברות של הבנה הדדית, של ריגעי-אושר המתבטאים פשוט בכך שהם נמצאים ב-ציוותא. של תחושת השלמה הדדית, שבה אין כל צורך ביחסים מיניים. קשר של ספק-רעות וספק-אהבה קושר את השניים, שאינם מסתירים כלל את מעשיהם מבני-זוגם, ואינם משתדלים אפילו להסתוות את האושר הנסוך על פניהם, אושר שבמציאת בן-זוג אמיתי.

האוסקר לסרט הזר הטוב של השנה, ומ-בקרי-הקולנוע יכולים להתאות: אם יש מישהו שהציל את הסרט מאלמוניות, והי-סיף בשבחי פירסומת רבה שהתקציב הר-זעום של המפיצים לא יכול להשיג, הרי זו רק הביקורת שהתלהבה, כמעט פה-אחד, מחוף אל חוף. עולם דימויני. הסיבה לכל השימחה הזאת פשוטה מאד. זוגות נשואים הוא אחד הסרטים הנדירים מאד של התקופה, המלא פונקציה שהיתה פעם נר לרגלי כל מי שעסק בקולנוע: יצירת עולם דימויני שבו מתגשמים מאווייו של הצופה. זה נשמע אולי כמעין דרשיח בחדר ה-מיטות משולב בפוליאנה, אולם הרבה יר-תר מתוחכם, הרבה יותר מעודן, והרבה יותר מהנה.

קודם-כל, הסיפור. אשה בתחילת שנות ה-30 לחייה, מארתה (מרי-כריסטין בארו) וגבר בסוף שנות ה-30 לחייו, לודביק (ויק-טור לאנו) הופכים ודודנים, כאשר אמה של הראשונה, נישאת לדודו של השני. השניים נפגשים לראשונה בטכסי-הכלולת, וכאשר בעלה של מארתה מפורטט עם אשתו של לודביק, מתוודעים שני הגיבור-רים זה לזה ולומדים להעריך זה את זה. דמעות יצבו, דמעות שימחה. המ-שך הסרט נשור סביב אירועים משפחתיים הבאים בזה אחר זה ומעניקים לסיפור את האווירה החמה והידודית של היכרות נרקמות ונפרמות, של ילדים מתרוצצים בין הרגליים, של דמעות-יצער בהלווייה ודמעות-שימחה בלידה, ודמעות-גיל לקראת הגיהמולד; היודות סופרות את מלאי הר-קובים שנתה, בודקות את התוספות החד-דשות למישפחה ומספיקות את אלה שהל-כו לעולמם, הכל סביב שולחנות עמוסים בקבוקיין, לחם וגבינה. הועיר-בורגנות הצרפתית תוארה רק לעיתים רחוקות מאד באור אהב, אנושי ורגיש יותר. על רקע הייחמשה הולכים היחסים בין מארתה ולודביק ומתהדקים. היא ספי-דה בחברת-ביטוח ובעלה, איש-מכירות, מתגאה בפינקס עמוסי-הכתובות שלו. לוד-ביק הוא מורה לריקודים, עיסוק זמני מא-